

Tulen ja tulivuorten jumalatar pitää huolta kuumasta kodistaan. Hiljaa virtaa laava

Tytti Laakso Kuva Roger Ressmeyer/CORBIS/SKÖY

Havaijisaarten suurimmalla saarella, Havaijilla, sijaitsee yksi maailman erikoisimmista kansallispuistoista, *Hawaii Volcanoes National Park*, missä laavavirrat ja höyrypatsaat puskevat maankuoren läpi. Alueella kohoavat myös aktiiviset tulivuoret Mauna Loa ja Kilauea.

Kilauean kalderaa eli tulivuoren vajonnutta keskustaa kiertää tie, joka mutkittelee ruohotasankojen ja laava-aavikoiden läpi. Matkan varrella on näköalapaikkoja, pikkukraattereita, höyryaukkoja ja jopa koko saaren halkovia maanalaisia laavatuubeja.

Pysähdymme ihaillemaan Halemauaukraatteria, jonka täytti kokonainen laavameri aina vuoteen 1924 asti. Kilauea-vuorelta 1 200 metrin korkeudesta matka jatkuu läpi kivettyneiden mäkien ja nyppylöiden. Ohitamme paikkoja, joissa purkauskaasut nousevat höyrypatsaina maan alta.

Kalderan toisella puolella lähdemme laskeutumaan alaspäin. Tie vie merenpinnan tasolle ja päättyy kivettyneen laavan peittämään umpikujaan. Jätämme minibussin tien varteen ja valmistaudumme kohtaamaan laavakentät jalkaisin.

Ennen liikkeelle lähtöä ilmoitaudumme puiston vartioloille, tankkaamme reput täyteen vettä ja pakkaamme taskulampun mukaan. Tiedossa on hikiset viisi tuntia vaikeakulkuisella reitillä auringon paahdamalla laava-aavikolla. Sandaalit vaihtuvat tukeviin jalkineisiin ja kesämekot housuihin, kun

lähdemme oppaan johdolla maastoon. Pikimustassa kivessä on alkumatkalla reitti-merkit, mutta kohta matkaa jatketaan oppaan suuntavaiston varassa.

Siellä täällä on kovettunutta laavaa, sileää tai teräväreunaista, isoja kasoja erilaisina muodostelmina. Noki rahisee kenkien alla, ja musta maisema jatkuu silmänkantamattoon. Aurinko porottaa täydeltä teräiltä.

Havaijlaiset pitävät Kilauea-vuorta tulen ja tulivuorten jumalattaren Pelen kotina. Joskus vierailijat intoutuvat ottamaan matkamuistoksi palasen Pelen kotia, kovettunutta laavaa. Tästä jumalatar hurjistuu: huono onni seuraa sitä, joka vie kiviä pois vuorelta.

Totta tai ei, Hilon postitoimistoon saapuu vuosittain satoja kirjeitä, joissa matkailijat palauttavat laavanpaloja ja anovat paikallisia viemään ne takaisin tulivuorelle, jotta kirous raukeaisi.

Noin tunnin kävelyn jälkeen pysähdymme. Kuumuus nousee kivettyneiden nyppylöiden takaa: olemme saapuneet sulan laavan ääreen. Opas lähtee kartoittamaan virtausten suuntaa. Kirkkaan oranssi laava pilkottaa sieltä täältä kivien koloista. Laskemme housunlahkeet alas, mutta säiriä kuumottaa silti.

Teemme lyhyitä kävelyjä ympäristöön katsomaan, kuinka laava purkautuu maankuoresta. Virtausten suuntaa ei voi ennakoita, mutta laavan valuminen on niin hidasta, ettei vaaraa pitäisi olla.

Jännittävimmillään kävelemme kuumalla maankuorella, joka on muotoutunut vain

joitakin tunteja aiemmin. Laavakivet porautuvat kiinni tennareiden kumipohjiin.

Aina kun jostain purkautuu uusi laavajoki, juoksemme lähemmäs katsomaan ja ottamaan valokuvia. Opas kaivaa repusta vahtokarkkeja. Paahdamme niitä puutikuissa parin tuhannen asteen lämmössä. Ne maistuvat mainioilta!

Ilta alkaa lähestyä ja pimeys tiivistyy ympärillämme. Äsken hikoilimme laavan lämmössä, mutta nyt pitää kaivaa repusta lämmintä päälle. Paluumatkalle lähdemme tähtien ja taskulamppujen valossa. Taakse jäävät punaisena hehkuvat Kilauean rinteet.

Tarkastamme vielä kengänpohjat ja kuopsutamme kiinni jääneet laavakivet irti. Pele voi ainakin meidän osaltamme uinua rauhassa. ■

NÄIN SINNE PÄASEE

■ Hawaii Volcanoes National Park sijaitsee noin tunnin ajomatkan päässä Hilon kaupungista länteen. Opastetulla retkellä paikasta saa hyvän kuvan. Retki maksaa 65–85 euroa henkilöltä. Viikon oleskeluun oikeuttava sisäänpääsy luonnopuistoon 3,70 € henkilöltä tai 7,40 € ajoneuvolta matkustajineen. www.nps.gov/havo (Kansallispuiston omat sivut) www.hawaii.volcanoes.national-park.com www.arnottslodge.com (Retkiä)